

Евродепутатът от АТАКА Димитър Стоянов: Искаме нова външна политика, отстояваща интересите на България

Сряда, 21 Юли 2010г.

Автор: Силвия СТЕФАНОВА

Димитър Кинов Стоянов е роден на 17 май 1983 г. в София. Юрист, заместник-председател на АТАКА. Народен представител в 40-то НС и втори мандат депутат в Европарламента от партия АТАКА.

- Г-н Стоянов, защо АТАКА се въздържа да подкрепи ратификацията на споразумението за асоцииране на Сърбия? Лидерът на АТАКА Волен Сидеров поиска към нея да бъде записана бележка с условията, при които България би подкрепила тази ратификация.

- Едно от основните неща, които се изтъкваха като плюс от присъединяването ни към Европейския съюз, беше това, че след като то стане факт, България ще има много по-голямо влияние в сравнение със страните, които след нея ще кандидатстват за членство. Така България ще може да влияе за вземането на решения в държавите, в които има българско малцинство и където българският национален интерес изисква защита на правата на това малцинство. Досега не виждаме България да се е възползвала от тази възможност. Ние искаме в българската външна политика за започне нов етап по отношение на държавите, които се стремят към членство в ЕС. Както на България бяха поставяни условия, когато тя вървеше по своя път към Европа, така и България сега може да поставя условия, свързани основно с правата на хората с българско самосъзнание в държавите-кандидатки от Западните Балкани.

- А какво пречи да поставяме условия след ратификацията?

- Позицията на държавите-членки трябва да бъде ясна от самото начало. Защото, ако на Сърбия ѝ предстои доста път до ЕС, то и равноправното третиране на българите в Сърбия също изисква време, и то е дълъг път, и по него също трябва да се работи. Пътят на всяка държава кандидат-членка, преминава през определени етапи. Споразумението за асоцииране е първият етап. На втория етап отпадат изискванията за визи и гражданите ѝ могат да пътуват само с лична карта в ЕС. Това са крайъгълни камъни, при всеки един от които се поставят предварително условия и по изпълнението им се отчита дали е постигнат напредък. Подминаването на всеки от крайъгълните камъни намалява възможностите за оказване на натиск. Тогава ще бъде много по-трудно да поставяме условия, защото и Сърбия, и коя да е друга държава кандидат за членство, може да възрази: Добре, защо в началото ни подкрепяхте, а сега ни правите обструкции?

В тази връзка искам да ви съобщя нови факти, които досега не съм съобщавал в публичното пространство. Първите двама души, които се свързаха със Спаска Митрова, която, знаете, е мой асистент по въпросите на българите, са наши сънародници от Ниш и Босилеград, чието право на българско самосъзнание е било нарушено. Когато съберем достатъчно информация, тези два случая ще бъдат изложени пред обществото. Определено има какво да се желае в отношението на Сърбия към българите в Западните покрайнини!

- Когато споделяте тази си гледна точка с ваши колеги в Европарламента, това възприема ли се като проява на някакъв "пещерен национализъм", на лош тон?

- Невъзможно е да се възприема по този начин, защото в ЕС всяка държава защитава своите граждани и своята диаспора. Всичко зависи от това как точно ще бъде обяснена ситуацията. Когато мога да докажа с конкретни примери, че по недопустим за XXI век начин се потъпкват права на хора в резултат на обремененост от началото на предишния век, и се нарушават критериите на ЕС за правата на човека и гражданина, позицията ми се посреща с разбиране. Нужна е аргументация на позицията с факти, доказващи наличието на ненормални за ЕС проблеми в дадена държава-кандидат и на тезата, че докато тези проблеми не бъдат отстранени, тя не може да бъде член на ЕС. А иначе, ако се говори общо, по принцип, ефект не може да се постигне. Затова очаквам много от дейността на Спаска като мой сътрудник. В малкото време, което измина от началото на съвместната ни работа, виждам, че тази моя надежда е оправдана.

- Твърди се, че ако Сърбия влезе бързо в ЕС и нашите сънародници от Западните покрайнини получат правата на европейски граждани, това ще стимулира по естествен начин решаването на техните проблеми...

- Такава позиция не е сериозна. Когато една държава е водила в продължение на 100 години политика на целенасочено потискане на развитието на един район, актът на приемането ѝ в един наднационален блок като ЕС не може да реши проблема. Знаете, че управляващите България също ползваха подобна риторика до приемането ни в ЕС. Те насаждаха илюзията, че в момента, в който влезем в Евросъюза, всичките ни проблеми ще бъдат решени и всичко в България ще тръгне като по мед и масло. Членството в ЕС е нещо много сериозно, то може би създава повече проблеми, отколкото решава. Държавата е поставена в съвършено нови за нея ситуации. Тоест, когато проблемите на един район нарочно не са били решавани, влизането в ЕС ще донесе

допълнителни проблеми. Защото както досега нашите сънародници в Западните покрайнини са били лишавани от икономически стимули, така ще бъдат отрязани и от икономическите стимули, предоставяни от ЕС. Ако България не ги защити, поставяйки конкретни условия пред влизането на Сърбия в ЕС, не виждам какво би могло да накара Белград да се съобрази с интересите на нашите сънародници.

- Какво се чува в ЕС за доклада, който днес очакваме с нетърпение да бъде официално представен?

- Нека да ви кажа честно мнението си за тези доклади. Днес (вчера- б.р.) е последното заседание на ЕК преди лятната ваканция. Очаква се докладът да е една от последните точки в дневния ред, което показва колко уморена е самата комисия от съставянето на такива доклади за напредък. Те не са топ-приоритет в нейния дневен ред. Мисля, че Комисията трябва да бъде облекчена, защото има много по-важни проблеми за решаване, свързани с икономиката и развитието на Евросъюза.

- Но пък вижте с какво нетърпение журналисти, анализатори, политици очакват доклада, за да го коментират.

- Това е един от негативните ефекти на тези доклади - те се превръщат в повод за безброй политически спекулации. А както виждаме, със или без доклади, е все едно. При предишното правителство никакъв мониторинг, и никакви негативни доклади не можаха да мобилизират политическа воля за разрешаване на проблемите на България. Сегашният доклад ще бъде първият за новото правителство. Но виждаме, че и без него има желание да върви към промени. Тези доклади не могат да накарат някой да си върши по-добре работата, а като процедура са непрактични.

- Тази процедура има ли отношение към парите, които страните членки получават по различните програми?

- Уви, ситуацията за България е такава, че всъщност Еврокомисията си запази доста правомощия да спира и отпуска фондове - единствено и само за България и Румъния. Този двоен стандарт е крайно некоректен, особено за един съюз от нации, които твърдят, че са "единни в многообразието" - девизът на ЕС. В крайна сметка, имаше и други държави от Източна Европа, които се присъединиха през 2004 г. - бяхме част от един и същ процес на разширение, съответно в първи и втори кръг.

Двойният стандарт е още едно основание за премахване на процедурата на наблюдение на нашите две страни. Мисля, че в Европейската комисия разбират това и премахването на процедурата е въпрос на време. Тя беше въведена за успокоение на някои от старите държави-членки, които внасят големи средства в общия бюджет на ЕС, като Германия и Великобритания. Всички български евродепутати се обединяваме около мнението, че е крайно време процедурата по наблюдение на България да бъде премахната, например от юли догодина. Тя се отразява негативно на България, защото я визира като изоставаща. А виждаме, че в българската икономика вече започна раздвижване, така че това ще бъде от полза и за Европейския съюз като цяло.

*) Интервюто е излъчено по радио К2.